

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

ŠIAULIŲ R. KUŽIŲ GIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2018 m. balandžio 9–12 d.

Vizito tikslas – gimnazijos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda: Vadovaujančioji vertintoja – Asta Martinkienė, išorės vertintojai – Rimutė Balzarevičienė, Jolanta Kvedarienė, Kristina Žalkauskienė.

I. GIMNAZIJOS KONTEKSTAS

Šiaulių r. Kužių gimnazija – to krašto švietimo ir kultūros centras. Mokykla savo veiklą pradėjo 1921 m. spalio 17 dieną Amalių kaime. 2007–2008 mokslo metais atlikta visiška mokyklos renovacija, o 2012 metais – stadiono renovacija. 2014 metais gruodžio 22 d. akredituota vidurinio ugdymo programa, mokykla tapo Kužių gimnazija. Gimnazija vykdo formaliojo švietimo priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas. Augant bedarbystei, emigracijai prastėja mokinių šeimų materialinė padėtis, auga socialinių paslaugų poreikis. Gimnazijoje išlieka mokinių mažėjimo tendencija. Visose gimnazijos klasėse įgyvendinamos socialinio emocinio ugdymo (toliau – SEU) programos: „Antras žingsnis“, *Lions Quest* programa „Paauglystės kryžkelės“ ir „Olweus“. Socialinio emocinio ugdymo metu mokiniai yra mokomi priimti atsakingus sprendimus. Gimnazija yra atvira kaitai.

II. STIPRIEJI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Asmenybės branda (1.1. – 3 lygis). Vertybių siekiniai, nuostatų ugdymas numatyti gimnazijos veiklos dokumentuose. Savivoka ir savivertė daugiausiai ugdoma neformalioje veikloje, renginiuose, akcijose. Gimnazijos mokiniai nori ir moka bendrauti, bendradarbiauti, dalyvauti bendrose veiklose, todėl gimnazijoje nuolat skatinamas mokinių iniciatyvumas, padedama jiems įgyvendinti idėjas ar sumanymus (mokiniai organizuoja naujametinį karnavalą, rengia pilietiškumo akcijas, Tolerancijos dieną). Socialinius emocinius įgūdžius lavintis mokiniams padeda gimnazijoje vykdoma prevencinė programa „Antras žingsnis“ (1–4 kl.), *Lions Quest* projekto programa „Paauglystės kryžkelės“ (5–8 kl.) ir „Raktai į sėkmę“ (I–IV kl.). Suburta gimnazijos mokinių komanda vedė mokymus apie SEU kompetencijas, naudą ir svarbą ugdant žmogaus asmeninę lyderystę socialiniams partneriams iš Telšių r. Nevarėnų mokyklos. Gimnazijoje sprendžiamos patyčių problemos, visose mokyklos klasėse susitarta dėl elgesio taisyklių, su tėvais aptartos mokinių pozityvaus elgesio formavimo nuostatos, akcentuojama, kad norimo elgesio normos būtų gerbiamos ir namuose. Mokinių taryba įsitraukė į programą EMOCIJA +, kurios tikslas – kurti saugią aplinką mokykloje. Gimnazijoje atliktas tyrimas „Mokinių saugumas“ parodė, kad 78 proc. 5–IV kl. mokinių jaučiasi saugiai. Gimnazijoje mokiniams teikiamos sistemingos, kokybiškos ugdymo karjerai paslaugos. Veikla vykdoma 3 kryptimis: informavimas, konsultavimas, ugdymas karjerai. II–IV kl. ugdymo karjerai programa įgyvendinama ir per pasirenkamojo dalyko „Karjeros kompetencijų ugdymas“ pamokas. IV kl. mokiniai rengia Karjeros aplankus. Kužių gimnazijos abiturientai, kasmet dalyvaudami projekte „Pasimatuok profesiją“, susipažįsta su realia darbine aplinka. Mokykloje vykdomas tėvų konsultavimas, padedantis vaikų norus suderinti su realiomis galimybėmis. Apibendrinusi šiuos duomenis, vertintojų komanda daro išvadą, jog gimnazija skiria tinkamą dėmesį asmenybės raidai, visos dauguma veiklų, padedančios mokiniams projektuoti asmeninio gyvenimo scenarijus, yra paveikios.

2. Pasiekimų asmeniškumas (1.2.1. – 2 lygis, išskirtas aspektas – 3 lygis). Gimnazija sudaro galimybes ir skatina mokinius dalyvauti olimpiadose, konkursuose, varžybose. Mokykla džiaugiasi savo mokinių priziniais laimėjimais. 2016–2017 m. m. respublikiniuose konkursuose gimnazijos mokiniai yra laimėję tris prizines vietas, o rajoninėse olimpiadose ir konkursuose – 24 prizines vietas. Geri

mokinių pasiekimai sportinėse varžybose: respublikinėse varžybose laimėtos 4, o rajoninėse – 19 prizinių vietų. Svarūs laimėjimai, įvairi ir rezultatyvi mokinių veikla, jungianti formalųjį ugdymą ir neformalųjį švietimą, papildoma bendrųjų mokinių kompetencijų ugdymą, skatina saviraišką. Galimybė pažinti asmenines galias, tobulinti praktinius gebėjimus mokiniams suteikiama įtraukiant juos į neformaliojo švietimo programas, kurias gimnazijoje lanko 43 proc., kitose neformaliojo švietimo įstaigose – 31 proc. mokinių. Apibendrinant konstatuojama, kad mokinių pasiekimai konkursuose, olimpiadose, sportinėse varžybose skatina mokinių socialinę brandą ir asmenybės augimą.

3. Mokymosi socialumas (2.3.1. – 3 lygis). Mokymosi socialumas, t.y. gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti, padedantis mokiniams įgyti pasitikėjimo savimi, ugdytis mokėjimą mokytis, pagilinti dalykines, socialines, asmenines kompetencijas, geriau suprasti ir apdoroti informaciją, mokytis iš savo bendraamžių, kaip stiprusis pamokos aspektas fiksuotas 22 (46,8 proc.) pamokose. Išorės vertintojai užsiėmimuose stebėjo veiksmingų mokymosi socialumo pavyzdžių. Dauguma mokinių paveikiai gebėjo diskutuoti, išsakyti savo nuomonę. Svarbu pastebėti, kad nemažai mokymosi socialumo pavyzdžių stebėta ne tik privalomų, bet ir pasirenkamųjų dalykų pamokų metu, vaikų neformaliojo švietimo užsiėmimuose. Taip pat svarbu akcentuoti, kad daugumoje kabinetų suolų išdėstymas buvo palankus organizuoti mokymąsi grupėse, porose, mokiniai dažnai skatinti tartis, dirbti porose ar grupėse. Iš pateiktų duomenų galima daryti išvadą, kad vertintojų vizito metu mokiniai dažnai turėjo galimybių dalintis patirtimis, diskutuoti, padėti vieni kitiems.

4. Santykiai ir mokinių savijauta (2.3.2. – 4 lygis). Iš pokalbių su mokiniais, jų veiklos stebėjimo pamokose ir elgesio per pertraukas darytina išvada, kad mokiniai jaučiasi esą gimnazijos bendruomenės nariai, tapatinasi su gimnazija. Vizito metu vertintojai pastebėjo, kad dauguma mokinių yra mandagūs, kultūringi su mokytojais ir mokyklos svečiais. Išorinio vertinimo metu fiksuota, jog gimnazija palaiko tvarką ir rūpinasi mokinių saugumu: mokyklos teritorija aptverta, sumontuotos vaizdo kameros, pirmajame aukšte nuolat budi budėtoja, mokyklos direktorė kas rytą maloniai sutinka ir mokinius, ir mokyklos svečius. Mokykloje skirtos neformaliojo švietimo valandos klubui „Po pamokų“, skirtam užimti vaikus, laukiančius autobuso, kad jie saugiai ir prasmingai leistų laiką mokykloje. 27,8 proc. stebėtų pamokų bendravimas, santykiai ir mokinių savijauta įvardinti kaip stiprusis pamokos aspektas: 3 proc. pamokų šis aspektas vertintas labai gerai, 15 proc. – gerai, 7 proc. – patenkinamai. Vertintojų įžvalgas patvirtino pokalbiai su įvairiomis bendruomenės grupėmis: mokiniai tvirtino, kad daugumos mokinių santykiai su bendraklasiais ir mokytojais yra draugiški, geranoriški ir pagarbūs, kalbinti tėvai teigė, kad santykiai, emocinis ir fizinis saugumas – viena iš stipriųjų mokyklos pusių. Iš pokalbių su įvairiomis bendruomenės narių grupėmis daroma išvada, kad mokykloje saugiai jaučiasi dauguma bendruomenės narių, vyrauja pagarba, tolerancija, nuoširdumas, mandagumas. Daugumoje (85 proc.) stebėtų pamokų dominavo labai geri ir geri mokinių bei mokytojų tarpusavio santykiai, aiškūs tvarką ir drausmę palaikantys reikalavimai, pagarba ir darbingas mikroklimatas. SEU – viena iš prioritetinių mokyklos veiklos krypčių. Lankydami SEU užsiėmimus mokiniai mokosi suvokti ir valdyti emocijas, išsikelti pozityvius tikslus ir jų siekti, globoti ir rūpintis kitais, kurti ir palaikyti pozityvius santykius, tinkamai valdyti tarpasmeninių santykių situacijas. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad mokykloje sudarytos sąlygos kiekvienam jaustis vertingam, reikalingam ir saugiam.

5. Veiklos, įvykiai ir nuotykių (2.3.2. – 3 lygis). Gimnazijoje vyksta pakankamai įvairių renginių: švenčių, varžybų, akcijų, projektų, susitikimų, paskaitų. Pokalbiuose su vertintojais dauguma bendruomenės atstovų teigė, kad organizuojami renginiai yra prasmingi, įtraukiantys šeimas, vietos bendruomenę. Dauguma mokinių turi galimybių savo kūrybiškumą ir iniciatyvas atskleisti renginiuose, dalyvaudami Mokinių tarybos veikloje. Mokyklos koridoriai, klasių kabinetai išpuošti mokinių darbais. Mokykla tiria neformaliojo švietimo paklausą, bando derinti mokinių neformaliojo švietimo poreikius ir ugdymo įstaigos galimybes. Pokalbiuose su išorės vertintojais mokiniai ypač didžiavosi išskirtiniais savo renginiais (karnavalu, „Naktimi mokykloje“) bei dalyvavimu įvairiuose projektuose. Visos gimnazijos veiklos, įvykiai yra viešinami mokyklos interneto svetainėje, socialiniuose tinkluose. Mokiniai pertraukų metu laiką leidžia vieni su kitais bendraudami, ilsisi įrengtoje I aukšto fojė poilsio zonoje.

6. Pastatas ir jo aplinka (3.1.2. – 3 lygis). Bendruomenė skiria daug dėmesio aplinkos puoselėjimui, todėl mokyklos išorinė aplinka, pastatų būklė gera, gražiai apipavidalinti fasadai, naujai įrengtas sporto aikštynas, visa teritorija aptverta nauja tvora, daug dėmesio skiriama aplinkos želdiniams.

Mokyklos erdvės tinkamai panaudojamos bendruomenės poreikiams tenkinti, aplinkoje yra jaukumo suteikiančių akcentų. I-ojo aukšto koridoriuje įrengta vieta žaisti stalo tenisą, Jaukumo zona, kurioje mokiniai mėgsta leisti laiką. Koridorių sienos skirtos viešinti mokyklos pasiekimus, projektus, kuriuose gimnazija dalyvavo, mokinių darbams eksponuoti. Koridorių langai puošiami tautiniais akcentais, gėlėmis. Beveik visos pamokos vyksta atnaujintuose, saugiuose ir tvarkinguose kabinetuose. Kabinetų suolai nauji arba atnaujinti, darbo vietų mokiniams ir mokytojams pakanka, patalpos atitinka higienos normos reikalavimus, daugumoje kabinetų atnaujintos žaliuzės. Dalyje kabinetų yra galimybių lengvai pertvarkyti erdves ir pritaikyti skirtingiems ugdymo(si) poreikiams, tačiau vertinimo metu šiomis galimybėmis naudotasi mažai. Mokyklos aplinka (patalpų išdėstymas, įrengimas, apšvietimas, vėdinimas ir šildymas) yra patogi ir palanki mokytis. Akivaizdu, jog gimnazijos interjero ir erdvių estetiškumas, tinkamas bendruomenės veikimas tobulinant aplinkas sudaro geras sąlygas mokinių poreikių tenkinimui bei daro teigiamą poveikį mokinių estetiniam lavinimuisi.

7. Aplinkų bendrakūra (3.1.3. – 3 lygis). Dauguma gimnazijos patalpų puošiamos esamų ir buvusių mokinių darbais. Vizito metu vertintojams teko stebėti, kad mokinių darbai kaip mokyklos puošybos akcentai tinkamai ir estetiškai demonstruojami visoje gimnazijoje. Klasėse taip pat gausu tinkamo mokinių darbų demonstravimo pavyzdžių. Bibliotekoje tradiciškai eksponuojamos mokinių ir mokytojų renkamos kolekcijos. Istorijos kabinete įkurtas nedidelis istorinių daiktų muziejus, kurio eksponatai panaudojami pamokose. Mokinių iniciatyva kuriamos jiems patrauklios erdvės, pvz., I aukšte esanti Jaukumo zona, o šalia jos – susitarimų siena. Išorės vertintojai pastebėjo, kad šios vietos gimnazijoje yra labai patrauklios ir patogios mokiniams. Mokiniai jaučiasi svarbūs kurdami aplinką. Aplinkų bendrakūra, kai į estetiškų ir patrauklių fizinių erdvių kūrimą įtraukiami mokytojai, mokiniai, administracija, tėvai (globėjai, rūpintojai) – viena iš bendruomeniškumo ugdymo krypčių. Tai teigiamai veikia gimnazijos ugdytinių tapatumo su įstaiga jausmą – dauguma mokinių pagrįstai jaučiasi visateisiais bendruomenės nariais.

8. Optimalus ugdymo įstaigos išteklių paskirstymas (4.1.1. – 3 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis). Mokyklos administracija turimas lėšas valdo vadovaudamasi teisės aktais, atsižvelgdama į bendruomenės poreikius bei prioritetus, kuriuos nustato analizuodama metinių veiklos planų uždavinių įgyvendinimą. Pasak mokyklos direktorės, įstaiga lėšas naudoja taupiai, bet sumaniai: efektyviai skirstomos ir naudojamos mokinio krepšelio, specialiosios (iš salės nuomos, kopijavimo paslaugų) ir savivaldybės lėšos. Gimnazija pritraukia papildomų lėšų iš kitų finansavimo šaltinių – savivaldybės, respublikos ir tarptautinių projektų, 2 proc. gyventojų pajamų mokesčio, privačių rėmėjų. Skaidriai planuojami, lanksčiai valdomi ir optimaliai paskirstomi žmogiškieji, materialiniai ir finansiniai ištekliai užtikrina daugumos bendruomenės narių poreikių tenkinimą. Gimnazijos bendruomenė su mokyklos finansavimu supažindinama mokytojų susirinkimų, Gimnazijos tarybos posėdžių metu. Dėl tinkamo lėšų panaudojimo (pvz., 2 proc. lėšų paskirstymo) tariamasi Gimnazijos taryboje. Racionali gimnazijos lėšų vadyba daro teigiamą įtaką mokinių ir darbuotojų darbo sąlygoms ir ugdymo kokybei.

9. Pasidalinta lyderystė (4.1.2. – 3 lygis). Gimnazijos vadovai geba sužadinti darbuotojų pasitikėjimą, juos įkvėpti. Mokykloje sėkmingai skatinama lyderystė: palaikomos ir remiamos daugumos bendruomenės narių iniciatyvos, sudaromos sąlygos iniciatyvių bendruomenės narių kūrybiškumui atsiskleisti. Pokalbių metu gimnazijos vadovai, mokytojai, kiti bendruomenės nariai teigė, kad įvairioms veikloms atlikti savanorystės principu buriamos darbo grupės. Mokyklos lyderiu gali tapti kiekvienas, turintis idėjų ir norintis jas įgyvendinti. Diskusijos yra neatsiejama mokyklos gyvenimo dalis. Gimnazijos vadovai yra įvairių veiklų ir iniciatyvų įgyvendinimo lyderiai, juos pripažįsta ir jais pasitiki bendruomenės nariai. Gimnazijos mokytojų lyderystė pasireiškia jiems dalyvaujant įvairiuose respublikiniuose, tarptautiniuose projektuose, organizuojant įvairius renginius, dalinantis gerąja patirtimi mokymuose, seminaruose, vedant atviras pamokas kolegoms, vadovaujant įvairioms darbo grupėms; mokinių – dalyvaujant savivaldoje, gimnazijos organizuojamuose veiklose, patiems planuojant ir įgyvendinant savo idėjas. Gimnazijoje yra neabejingų tėvų ir mokinių, kurie stengiasi būti šios mokyklos lyderiais, prisidėti prie mokyklos pažangos.

10. Bendradarbiavimas su tėvais (4.2.2 – 3 lygis). Gimnazija bendrauja su tėvais tradiciškai: informuoja naudodamasi elektroniniu dienynu, SMS žinutėmis, skambučiais telefonu, organizuoja tėvų susirinkimus, individualius susitikimus su tėvais, kuriuose aptariama mokinių pažanga ir pasiekimai. Gimnazija siekia aktyvaus bendradarbiavimo su tėvais. Tėvai kviečiami ir dalyvauja gimnazijos

renginiuose, turi galimybių patys pasiūlyti veiklas mokiniams. Savo iniciatyva gimnazija siūlo įdomias ir prasmingas veiklas tėvams, pvz., mokymus apie vaikų karjeros planavimą, emocinį ugdymą. Mokykloje veikia Tėvų klubas, vienijantis iniciatyvius tėvus. Aktyvių tėvų iniciatyva sukurtas profilis socialiniame tinkle www.facebook.com, kuriame dalijamasi tėvams aktualia informacija. Elektroninio dienyno įrašai rodo, kad mokytojai, klasių auklėtojai informuoja tėvus apie vaikų elgesį, pasiekimus ir pažangą, o vertinamosios informacijos turinys pakankamai dalykiškas ir pozityvus. Apie mokyklos renginius, veiklas tėvai turi galimybių sužinoti iš gimnazijos interneto svetainės, profilių socialiniuose tinkluose. Tėvų klubo, Gimnazijos tarybos narių teigimu, juos tenkina gimnazijos teikiama informacija, siūlomos bendravimo ir bendradarbiavimo formos, vadovų santykiai su tėvais.

III. TOBULINTINI GIMNAZIJOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Pažangos pastovumas (1.2.1 – 2 lygis). Išorinio vertinimo metu nustatyta, kad pamokose per mažai dėmesio skirta mokinių asmeninių pasiekimų ir pažangos pagrįstumui, mokinių įsivertinimui. Veiksminga mokinių pažanga stebėta ir fiksuota dalyje (31,9 proc.) pamokų, kuriose matuoti ir vertinti daugumos mokinių pasiekimai ir pažanga. 68,1 proc. stebėtų pamokų kiekvieno mokinio pažangos ir pasiekimų matavimas įvertintas patenkinamai ir prastai. Remiantis pamokų stebėjimo duomenimis, darytina išvada, kad tokį vertinimą nulėmė tai, kad dažnu atveju mokinio pažanga nesieta su pamokos uždaviniu arba nenumatyti mokymosi uždavinio vertinimo kriterijai, o baigiantis pamokai aptartos tik vykusios veiklos ir emocinė mokinių savijauta, trūko refleksijos apie tai, ko kiekvienas mokinys išmoko ir kokias bendrąsias kompetencijas patobulino. Išnagrinėjus pamokų komponentų koreliacijos ryšius, nustatyta, kad kiekvieno mokinio pasiekimai ir pažanga tiesioginiais priklausomybės ryšiais siejasi su vadovavimu kiekvieno mokinio ugdymui(si) (koreliacijos koeficientas – 0,81) bei vertinimu ugdant (koreliacijos koeficientas – 0,672). Tai reiškia, kad ugdymo organizavimo efektyvumas sąlygojo mokinių mokymo ir mokymosi veiksmingumą, kurio pasekmė – kiekvieno mokinio pasiekimų ir pažangos rezultatai. Mokytojams, planuojant pamokos veiklas ir formuluojant mokymosi uždavinį, reikėtų numatyti ir aptarti su mokiniais, ką konkrečiai svarbu išmokti pamokoje, kokiais kriterijais remiantis išmokimą įsivertinti, kokie požymiai rodys mokinių pasiekimų ir pažangos lygį. Mokytojams svarbu laikytis nuostatos, jog pasiekimų ir pažangos planavimas turi būti grindžiamas informacija apie mokinio kompetencijų lygį, jo pasiekimų įrodymu ir dialogu su mokiniu.

2. Poreikių pažinimas (2.1.3 – 2 lygis). Gimnazijoje siekiama išsiaiškinti mokinių poreikius: stebimi ir fiksuojami mokinių akademiniai ir kiti pasiekimai, mokiniai dalyvauja nacionaliniuose pasiekimų tyrimuose. Mokytojai analizuoja kiekvienos klasės profilius, tačiau šių duomenų tikslingo panaudojimo mokinių pasiekimams ir pažangai gerinti planuojant mokytojo veiklą (ilgalaikiai planai, dieniniai planai) nepastebėta. 2017 m. gimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo duomenimis, viena iš silpniausių veiklų yra mokinių poreikių pažinimas. Išorinio vertinimo savaitę 68,1 proc. stebėtų pamokų mokytojai retai atsižvelgė į individualius mokinių gebėjimus, poreikius, turimas žinias, praktinę patirtį. Mokiniais nesudarytos galimybės rinktis užduotis, mokymosi, atsiskaitymo būdus, formas. Pamokose neišryškėjo atskiro mokinio pasiekimų pokytis, individuali pažanga, neįgyvendintas diferencijuotas mokymas nei kaip metodas, nei kaip sistema, nors gimnazijos ugdymo plano V skyriaus 7 punkte rašoma, kad mokytojai turėtų „*geriau pritaikyti ugdymo turinį skirtingų poreikių mokiniams ir padėti jiems pasiekti kuo geresnių rezultatų...*“. Išorės vertintojai konstatuoja, jog mokytojams reikia ištirti mokinių poreikius, išsiaiškinti, kokie veiksniai turi didžiausios įtakos mokymo(si) sėkmei ir mokinių motyvacijai.

3. Tikėjimas mokinio galiomis (2.2.1. – 2 lygis). Stebėtų pamokų duomenys rodo, kad geriausiai (aukščiau nei bendras vertinimo vidurkis) mokymuisi mokytojai vadovavo 3, 5, 7, 8 klasėse ir II bei III gimnazinėse klasėse. Tikėtina, kad kitų klasių mokiniai pasiektų geresnių rezultatų, jei būtų skatinami kelti su kiekvieno mokymosi galimybėmis ir siekais derančius tikslus, pamokose galėtų rinktis temas, užduotis, mokymosi būdus ar mokymosi tempą. 2018 m. mokyklos veiklos plane Kužių gimnazijos veiklos prioritetas – ugdymo(si) kokybė, tačiau stebėtų pamokų protokolų analizė leidžia daryti išvadą, kad mokytojai, planuodami pamokas, nepakankamą dėmesį skyrė mokinių aktyviai veiklai. Tokiose pamokose (64 proc.) dirbta pagal mokytojo nurodymus, taikyti aiškinimo, klausinėjimo, rašymo, teksto skaitymo, demonstravimo metodai, o mokymo užduotys, veikla ne visada skatino

mokinių entuziazmą, smalsumą, aktyvų mokymąsi – tai leidžia teigti, jog mokytojai per mažai tiki mokinių galiomis. Pavieniais atvejais (16,4 proc.) stebėtose veiklose mokiniai išgyveno pažinimo, kūrybos ir mokymosi džiaugsmą. Tik pavienėse pamokose (11,5 proc.) dirbta šiuolaikiškai. Išorinio vertinimo savaitę daugumoje (63,9 proc.) stebėtų pamokų vyravo tradicine (poveikio) mokymo paradigma grįstas mokymas, kai mokytojas buvo aktyvus veikėjas, pats formulavo pamokos ir mokymo tikslus, buvo atsakingas už mokymosi rezultatus, o mokinys – pasyvus informacijos priėmėjas, klausėsi ir atliko užduotis. Šiose pamokose dažniausiai taikyti tradiciniai, į mokymą orientuoti ugdymo metodai: mokytojo aiškinimas, pasakojimas, demonstravimas. Pamokose mokytojai rėmėsi mokinių turimomis žiniomis, naujai mokomus dalykus siejo su anksčiau išmoktais, grįžo prie mokiniams nepakankamai suprastų temų, tačiau retai sudarė galimybes patiems mokiniams susirasti reikiamą informaciją, pasirinkti užduočių atlikimo būdą, apmąščius patirtį suvokti veiksmingo mokymosi kliuvinius.

4. Mokymo(si) būdų ir formų įvairovė (2.2.2. – 2 lygis). 18 proc. pamokų mokytojai stengėsi mokinius įtraukti į diskusijas, 11,5 proc. pamokų – į pokalbius, organizavo įvairius imitacinius žaidimus, 3,3 proc. – kūrė problemines situacijas ugdančias kritinį mąstymą. Pavienėse pamokose organizuoti seminarai, sudarytos sąlygos tyrinėti. Tačiau dalyje (63,9 proc.) pamokų naudoti tradiciniai, į mokymą, o ne į mokymąsi orientuoti mokymo metodai (aiškinimas (16,4 proc.), klausinėjimas (14,8 proc.), praktinis darbas (26,2 proc.). Daugumoje stebėtų pamokų dominavo mokytojas, dažniausiai mokytasi kolektyviai, rečiau – individualiai ar grupėmis. Tradiciniai mokymo būdai mažai skatino mokinių mokymąsi, trūko aktyvios veiklos. 27,9 proc. pamokų vertintojai mokymo(si) įvairovę, taikant įvairius mokymo būdus ir formas, išbandant įvairių rūšių užduotis ir veiklas, fiksavo kaip tobulintiną pamokos aspektą, o kaip stiprusis šis aspektas neišskirtas nei vienoje pamokoje. Mokytojams vertėtų sudaryti sąlygas mokiniams mokytis vieniems iš kitų, taikyti pamokose aktyvaus ugdymo metodus (įtraukiančią paskaitą, klasės ar grupės diskusiją, svarbaus įvykio ar atvejo analizę, „minčių lietu“, grupės pranešimą, debatus konkrečia pamokos tema), kurie, tikėtina, mokiniams padėtų ne tik geriau įsisąmoninti mokymo turinį, bet ir plėtotų asmeninius, socialinius, komunikacinius, kritinio mąstymo, problemų sprendimo gebėjimus, žadintų smalsumą ir mokymosi džiaugsmą.

5. Vertinimo kriterijų aiškumas (2.4.1. – 2 lygis). Kokia mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka vadovaujasi mokytojai, neaišku, kadangi mokyklos dokumentuose ir gimnazijos interneto svetainėje skelbiamos dvi vertinimo tvarkos. Mokytojų ilgalaikiuose planuose kartais fiksuojamas laikas, kada bus atliekami diagnostiniai vertinimai, iš dalies planuojamas ir vertinimas bendrųjų kompetencijų ugdymas. Pokalbyje su išorės vertintojais mokiniai tvirtino žinantys pagrindinius susitarimus dėl vertinimo (ypač kaupiamojo) tvarkos, vertinimo sistema jiems aiški, suprantama, tačiau išorinio vertinimo metu nustatyta, kad gimnazijos mokytojai nepakankamai dėmesio skiria mokinių vertinimo ir informavimo apie pasiekimus tvarkos praktiniam taikymui pamokoje. Dalyje 14 (29,8 proc.) stebėtų pamokų vertinimo kriterijų aiškumas išskirtas kaip tobulintinas pamokos aspektas. Pamokose, kurių mokymosi uždaviniuose nenurodyti vertinimo kriterijai, mokiniams liko neaiškūs mokymosi tikslai, jiems nesudarytos galimybės planuoti, pasimatuoti pažangą bei parodyti savo išmokimą. Jei mokytojai planuodami pamoką numatytų konkrečius išmokimo vertinimo kriterijus, pamokoje juos skelbtų ir aptartų su mokiniais, skirdami užduotis nurodytų, koks turi būti geras jų atlikimas, pamokos pabaigoje lygintų mokinių pasiekimus su uždavinyje numatytu išmokimu, tai sudarytų sąlygas kiekvienam mokiniui įsivertinti mokymosi sėkmę, nusistatyti asmeninės pažangos dydį, padėtų tikslingai planuoti(s) tolimesnius mokymo(si) žingsnius, siekti geresnių rezultatų.